

Jednota

Katholický týždenník — Catholic Weekly

VYCHÁDZA KAŽDÝ STREDA — ISSUED EVERY WEDNESDAY

Maître et rédacteur — Publisher and Proprietor
PRVÁ KATOLICKÁ SLOVENSKÁ JEDNOTA
v Spojených štátoch Amerických

Receives — PHILIP A. HROBAC Editor

The "JEDNOTA", the oldest and most influential Slovak Catholic Weekly in the official organ of the First Catholic Slovak Union of America, the largest Slovak fraternal organization of the world. Since its inception it has been a strong factor in the U. S. A. and Canada. The "JEDNOTA" is the best Slovak advertising medium in America.

The editor cannot be responsible for unclassified manuscripts unless a stamped self-addressed envelope is enclosed. Opinions expressed in signed articles do not necessarily represent the views of the editor, the Supreme Officers, or the First Catholic Slovak Union.

Display ads published under contract only. "Jednota" accepts, displays, and handles all other types of advertising in the most efficient and economical manner.

NAKLAD — CIRCULATION: 40,370

ROČNÉ PREDPLATNÉ: \$3.50
SUBSCRIPTION RATES: (per annum)
Per America: \$3.50
Per Canada: \$4.00
Per Europe: \$4.50

Address: "JEDNOTA", P. O. Box 165, MIDDLETOWN, PENNA.
Tel. Telephone: Middletown WHittney 4-6421

Redakcia: 12. av. Duška, 12. Streda, 22. Októbra 1939
Krištof-Krištof, 12. Streda, 22. Októbra 1939
27. Právnický, 12. Streda, 22. Októbra 1939
21. Učebný, 12. Streda, 22. Októbra 1939

21. Učebný, 12. Streda, 22. Októbra 1939
21. Učebný, 12. Streda, 22. Októbra 1939

PÄT ROKOV OD SMRTI KAROLA SIDORA

Už päť rokov predtým, čo sme strátili Karola Sidora. Päť rokov veľmi rušných, v ktorých Slováci pod Tatrami by potrebovali nie jedného, nie dvoch sidorovcov a my v spoločnosti svoje úlohy pojmujeme, že by sme si n-o-veľa ľahšie rozriešili mnohé otázky, keby bol medzi nami Karol Sidor. Nielen medzi nami, ale na celom Slovensku.

Toto posledné podčiarkujeme Karol Sidor bol autorom, ktorým medzi nami, ale i Americkými, Kanadskými a ostatnými Slovákmi. A jeho uvážlivými pošliannami.

bol by autorita riadila a Karol Sidor pravdepodobne by bol dom-menedžerom všetkých toho osobností, aké potrebovali rozstrídaní Slováci v takých výdavkoch, aké prežívajú. Ale zmeria sa nám treba a rozhodnutím Prorektorov, ktorí lebo je bol medzi Karol Sidor ako nám. A v neobmedzenosti stáli je ľahšie riešiť všetky problémy. Lebo anglický dotyk je toho zázračného výzvu a prejavom, v záplach ktorých vidieť jasne a zreteľne všetko ľudské, ale i božské, lebo tam na druhom svete spravodlivý a vyvolaný Boží vlna Boha a tvári do trvá. A kde je Boh viditeľný, tam aj svet pomáhať musíme sa vyvíjať veľmi jednoducho.

V Karolovi Sidorovi, ktorý bol hlboko verným kresťanom, ktorý v duchu pravej katolíckosti upodoval svoj rodinný život, ktorý vo verejnom živote upodoval zásady Božieho zákona, dostal sme celkom iste na druhom svete väčšieho bojovníka, než sme ho mali na zemi. A preto i k nám, Sidor veľmi, veľmi chýba, neobjavme sa, že-by sa on neobjavil v prospech svojho zbežného života ešte pred Trójskou Návratkou.

Si žiadate ľudského je to tragédia, a ľudská národnosť veľká rana. Na druhej strane ale vidíme, čo znamená Sidor pre svojich národných. Vidíme to z toho, že vedľa Angela, a dieťaťa, ktoré nám nikto nevedel, a vyvolaný Boží vlna, ako predtým. Býť svojej rodiny, a že má veľmi milé deti, ktoré by zastihli a jej dieťaťi jedno po druhom pomáhať matke-vdove a starším mladším.

Toto je Sidorova rodina. A táka je i širšia slovenská rodina, ktorá sa zhrnula okolo Karola Sidora, národná a politická pracovnica, ktorí so Sidorom vykonali zo zotrúteného čaju Európy a v Amerike i v iných svetadieloch hľadali a hľadajú náhradu pre svoj slovenský národ.

Ai tak široká slovenská rodina nerobí záležitosť nikomu, keď bolo — prvé tak ako sa hovorí Sidorovci, veľa pokusiteľov, ktorí nás chceli rozdeliť ešte na menšie skupiny, než sme. Ale v podstate slovenský tábor neopadol. Lebo nik nemohol spoť zlatý slovenský samostatnosti. A to je hlavné.

I je symbolická, že práve v predvečer piateho výročia smrti Karola Sidora slovenská verejnosť sa dovedla radovala novému, že sa slovenské emulačné organizácie zbližujú, že je to vážne úsilie, aby bola iba jedna záverečná reprezentácia. Toto bolo i Sidorovým úhlav. Preto sa táto otázka nepodariť vyriešiť, je na dokonalu. Ale vieme, že Karol Sidor tam a v tých spoločnosti sa úsilie sa svojich spolupracovníkov a starých politických i spoločných priateľov, ktorí vďaka, bez osobných vplyvov a zaslachov chceli upraviť otázku, ktorá je vlastne tak stará, ako Karol Sidor rešnil politické aktivity po druhej svetovej vojne. Boh vie, čo robí. S jeho rozhodnutiami sa musíme zmieriť. Aj Karola Sidora sme očelili a rodinou i v kútnych výstavkách sfide. I predtým päť rokov. A teraz je čas, aby sme si pripomenuli, že Sidorovi zápal, idealizmus, slovenskí stávkari a obetavosť potrebojúme. V tomto Sidorovi sa treba pripomínať a v zmysle jeho odkazu pracovať.

Veríme a sme si presvedčení, že v duchu Sidorovom Novici v zahraničí vykonajú všetko, čo sielen boli želiť si, ale aby nikdy a za nijakých okolností nepáli do ostried

prerušenie. Lebo vo všetkom mali spoločné záujmy. Hlbokou, prednosťou Tisovu, glatnosťou Sidorovu, obetavosťou, nádhavou a roztavou Hruboského. Všetci si na Božie právdie. Ale všetci verili, ba ešte višli, ako boli, kým sme sa s nimi osobne poznali a stýkali.

Ná veľkých sa nezabúda. Od veľkých sa učíme. Karol Sidor bol veľký aj zostane nám v dejinách slovenských.

V MICHIGANE SME NESTRATILI, ALE...

Koncom roku 1937 v celom štáte Michigan mali sme 2,603 členov: 624 mužských a 979 ženských. Keďže 1. januára roku 1938 pošli Sidorovi bol 5,538, to znamená, že sme vzrástli o 73 členov za tri roky, alebo priemerne o 26 členov ročne. Počet spolkov je 22, teda vzrást mal, že každý spolok svojho vlastného zástupcu o jedného člena. Pravda je, ako si inde, tak aj tu ponímateľní spolky získali členov a iné stratili, ako je zrejme a týchto výkazu:

Číslo	Mesto	Členov	1. Január 1938	21. decembra 1938
307	Amasa	5	4	4
721	Bannister	218	234	234
627	Bossmann	21	9	9
785	Bradley	21	20	20
305	Crystal Falls	11	10	10
594	Detroit	223	228	228
615	Detroit	350	347	347
743	Detroit	490	521	521
613	Flint	126	125	125
781	Detroit	96	113	113
360	Iron Mountain	5	4	4
33	Ironwood	113	89	89
761	Lansing	12	15	15
589	Marquette	35	32	32
774	Merrill	15	15	15
595	Muskegon Heights	274	263	263
745	Niles	71	70	70
744	Oakley	87	97	97
766	Oyewase	181	193	193
830	Rosebush	20	21	21
780	Saginaw	101	120	120
817	Swartz Creek	33	37	37

Spolu 2,528 2,603
Statistika ukazuje, ako sa pracovalo za nové členstvo v rodinných mestách, kde máme jednotárske spolky. Napríklad vo veľkosti Detroitu, kde máme spošou desiatich našich ľudí a štyri spolky KJ, získali sme za tri roky 50 členov. Najväčší vzrast získali číslo 743 KJ. Ostatné mestá a mestská nemohli priniesť tak Detroitu, predsa treba si všimnúť vzrast v Bannister (24), v Saginaw (19) a Owosso (12).

Zrejme je, že priemerne viac sme získali tam, kde je menej našich ľudí. Klobúk dolu pred všetkými spoločnými úradníkmi, ktorí sa postarali o vývinové členstvo vo svojich spolky. Ostatných môžeme len dúfať prosíť, aby sa podobili a dali do práce za všetku Jednotu a všetku MORU. Dajme si záležať, keď ešte máme čas, aby sme všetci došli k jednotárskej slovenskej rodiny v Michigane boli šiemu KJ a M. O. K. J. Dite dva mesiace a bude po roku 1938. Nože, bratia a sestry v Michigane, uvažte sa, aby v každom spolku prítomní päť nových členov!

Miesto Matúša Jankolu v cirkevnom a národnom živote

"Keď chceme v Amerike žiť, musíme po americky žiť."

V tejto súvislosti žiada sa pripomenúť zaujímavú úctu z americko-slovenského života, pokiaľ jej tvorcami boli dvaja významní vodcovia, dp. Štefan Furdek a dp. Matúš Jankola. Kým Furdek, dlhoročný redaktor Jednoty, mnoho miesta venoval pozorovaniu vplyvu Ameriky na slovenské prístahovalstvo a obzomoval ho so životom národným, kultúrnym, spoločenským a hospodárskym, zatiaľ Jankola prechádzal ponad tie otázky len vo všeobecných dvahách a keď sa zaoberal otázkou vplyvu amerického spôsobu života na slovenských prístahovalcov, bolo to hlavne z hľadiska náboženského. Tu sa Furdek a Jankola ideálne dopĺňovali. Ako sa dopĺňovali aj na inom poli: náboženským a národným. Furdek väčšiu časť svojej verejnej činnosti venoval otázkam cirkevným; Jankola venoval skoro toľko času a miesta problémom národným ako náboženským. Vyplyva to aj z jeho povahy, ktorá mala všetky znaky príbojného vodcu. Význačné postavenie hlavne v Prvej Katolíckej Slovenskej Jednote a v organizovaní duchovenstva mu dávali viac podujavov, aby otázky, týkajúce sa amerických Slovákov i slovenského národa všeobecne, bral globálne.

Končne, Jankola bol síce dobrým novinárom, ale redaktorom bol iba krátky čas, ako o tom ešte hude reč. Furdek mal prímomosti aj ako aktívny redaktor.

21. Október Jednota, 1939, str. 126.

HORLITEV KATOLICKEJ JEDNOTY

Dp. Matúš Jankola zastával vysoké úrady v Prvej Katolíckej Slovenskej Jednote a bol i redaktorom jej úradného organu. Počas úradovania i mimo neho často písal o poslanej IKSJ. V prvom rade kladol dôraz, aby IKSJ bola katolícka.

"Rosum, svedomie, česť, statočnosť nám kľúčili alebo by praktickými katolíckymi a vernými údelmi Katolíckej Jednoty, alebo veľkým falošným údelmi, neklamajme a vyškúptej z organizácie, ktorú nám nakladá taká niečo, čo nechceme, vyplniť. Keď som raz katolíckym, budem katolíckym aj domom, aj vo verejnosti, aj vo spolku, aj všade; keď sa mi ale nepáči viera katolícka, jej predpisy, jej cirkevná vrcholnosť, tak odstúpim celkom od všetkého, čo je katolícke."

Prato dp. Jankola žiadal, aby IKSJ našla tých najlepších členov:

"Do Jednoty našej prijímajú sa hocíjaki ľudia.

JADIERKA

Prešli už dva mesiace od 33. konvencie. Dvadsaťjeden uprávy a pomaly ich doplníme. I kladíme si otázku: Ako doľno majú delegáti a komu sa s nimi zverovali? De orga-za toľko prácu má. Len čo sa v Chicago posadíme, ne-destalo hlavného úradníka.

Keďže dva mesiace malo byť aspoň 10 členov. Pravda bolo by byť len 10, že všetko bolo na konvencii v poriadku — boľme sa to napáť — nie všetko zdá sa, aby sa o ve-čnosť, o podrobnostiach i- v-čnosť problémoch hovori- a písať.

Je isté, že organizácia a tradi-cia, a ustáleným poriadkom a so svedomím úradníkmi, nemusi sa vyvíjať v deňstích. Keď si prezreíme prvé reční-ky Jednoty, tam tých deňstích bolo niekoľko. A chudák Fatima Furdeka, náš, tiež, ktorý prechádzal sa konvencii, kým končilo nepodpí-ly, že jeho návrhy ohľadom zmeny sú nízke a prospešné, ak sa KJ má zachrániť.

Dnes toho veľa potrebujeme, ale predsa aj na 33. konvencii sa stali zmeny. A za všetkých, kde ide jednak o peniaze, jednak o dobro čenstva, jednak o zamestnanosť, jednak o konvenciu, aké bolo najviac deňstích. Oskázalo by sa, že aj po konvencii zaujmú spolky pracovníci a stanožníci k veci.

Je isté, že organizácia a tradi-cia, a ustáleným poriadkom a so svedomím úradníkmi, nemusi sa vyvíjať v deňstích. Keď si prezreíme prvé reční-ky Jednoty, tam tých deňstích bolo niekoľko. A chudák Fatima Furdeka, náš, tiež, ktorý prechádzal sa konvencii, kým končilo nepodpí-ly, že jeho návrhy ohľadom zmeny sú nízke a prospešné, ak sa KJ má zachrániť.

Dnes toho veľa potrebujeme, ale predsa aj na 33. konvencii sa stali zmeny. A za všetkých, kde ide jednak o peniaze, jednak o dobro čenstva, jednak o zamestnanosť, jednak o konvenciu, aké bolo najviac deňstích. Oskázalo by sa, že aj po konvencii zaujmú spolky pracovníci a stanožníci k veci.

Je isté, že organizácia a tradi-cia, a ustáleným poriadkom a so svedomím úradníkmi, nemusi sa vyvíjať v deňstích. Keď si prezreíme prvé reční-ky Jednoty, tam tých deňstích bolo niekoľko. A chudák Fatima Furdeka, náš, tiež, ktorý prechádzal sa konvencii, kým končilo nepodpí-ly, že jeho návrhy ohľadom zmeny sú nízke a prospešné, ak sa KJ má zachrániť.

Dnes toho veľa potrebujeme, ale predsa aj na 33. konvencii sa stali zmeny. A za všetkých, kde ide jednak o peniaze, jednak o dobro čenstva, jednak o zamestnanosť, jednak o konvenciu, aké bolo najviac deňstích. Oskázalo by sa, že aj po konvencii zaujmú spolky pracovníci a stanožníci k veci.

Je isté, že organizácia a tradi-cia, a ustáleným poriadkom a so svedomím úradníkmi, nemusi sa vyvíjať v deňstích. Keď si prezreíme prvé reční-ky Jednoty, tam tých deňstích bolo niekoľko. A chudák Fatima Furdeka, náš, tiež, ktorý prechádzal sa konvencii, kým končilo nepodpí-ly, že jeho návrhy ohľadom zmeny sú nízke a prospešné, ak sa KJ má zachrániť.

Dnes toho veľa potrebujeme, ale predsa aj na 33. konvencii sa stali zmeny. A za všetkých, kde ide jednak o peniaze, jednak o dobro čenstva, jednak o zamestnanosť, jednak o konvenciu, aké bolo najviac deňstích. Oskázalo by sa, že aj po konvencii zaujmú spolky pracovníci a stanožníci k veci.

Je isté, že organizácia a tradi-cia, a ustáleným poriadkom a so svedomím úradníkmi, nemusi sa vyvíjať v deňstích. Keď si prezreíme prvé reční-ky Jednoty, tam tých deňstích bolo niekoľko. A chudák Fatima Furdeka, náš, tiež, ktorý prechádzal sa konvencii, kým končilo nepodpí-ly, že jeho návrhy ohľadom zmeny sú nízke a prospešné, ak sa KJ má zachrániť.

Dnes toho veľa potrebujeme, ale predsa aj na 33. konvencii sa stali zmeny. A za všetkých, kde ide jednak o peniaze, jednak o dobro čenstva, jednak o zamestnanosť, jednak o konvenciu, aké bolo najviac deňstích. Oskázalo by sa, že aj po konvencii zaujmú spolky pracovníci a stanožníci k veci.

Je isté, že organizácia a tradi-cia, a ustáleným poriadkom a so svedomím úradníkmi, nemusi sa vyvíjať v deňstích. Keď si prezreíme prvé reční-ky Jednoty, tam tých deňstích bolo niekoľko. A chudák Fatima Furdeka, náš, tiež, ktorý prechádzal sa konvencii, kým končilo nepodpí-ly, že jeho návrhy ohľadom zmeny sú nízke a prospešné, ak sa KJ má zachrániť.

Dnes toho veľa potrebujeme, ale predsa aj na 33. konvencii sa stali zmeny. A za všetkých, kde ide jednak o peniaze, jednak o dobro čenstva, jednak o zamestnanosť, jednak o konvenciu, aké bolo najviac deňstích. Oskázalo by sa, že aj po konvencii zaujmú spolky pracovníci a stanožníci k veci.

Je isté, že organizácia a tradi-cia, a ustáleným poriadkom a so svedomím úradníkmi, nemusi sa vyvíjať v deňstích. Keď si prezreíme prvé reční-ky Jednoty, tam tých deňstích bolo niekoľko. A chudák Fatima Furdeka, náš, tiež, ktorý prechádzal sa konvencii, kým končilo nepodpí-ly, že jeho návrhy ohľadom zmeny sú nízke a prospešné, ak sa KJ má zachrániť.

Dnes toho veľa potrebujeme, ale predsa aj na 33. konvencii sa stali zmeny. A za všetkých, kde ide jednak o peniaze, jednak o dobro čenstva, jednak o zamestnanosť, jednak o konvenciu, aké bolo najviac deňstích. Oskázalo by sa, že aj po konvencii zaujmú spolky pracovníci a stanožníci k veci.

Je isté, že organizácia a tradi-cia, a ustáleným poriadkom a so svedomím úradníkmi, nemusi sa vyvíjať v deňstích. Keď si prezreíme prvé reční-ky Jednoty, tam tých deňstích bolo niekoľko. A chudák Fatima Furdeka, náš, tiež, ktorý prechádzal sa konvencii, kým končilo nepodpí-ly, že jeho návrhy ohľadom zmeny sú nízke a prospešné, ak sa KJ má zachrániť.

5

[illegible][illegible]

sky. Frigate
mast!

27b 3 or. margarínu	27b 60ml slanej vody
27b 3 az. bravč. šd. máso	27b 100g slanej vody
27b 3 or. cukru	27b 100g slanej vody

17b	čistiše kuhne
17b	tvrděš cukřinor
17b	mydlě na praně
17b	hroštaně

1 oz. majora roots	47b 6 oz. Odense slims	1 oz. Urethane kuvona
1 oz. majora roots	47b 6 oz. ryle	1 Slangia vanilky
1 oz. majora roots	47b 6 oz. cukru	2 oz. Caylon kaja
1 oz. majora roots	47b 6 oz. tvrdej salamy	
1 oz. majora roots	47b 6 oz. mydia	

[illegible]

stojny, 100cm; A3	1/2h broziak	1/2h prasenej idry
de 10cm; Také m. elap.	2 bal. slupak. polievak	1/2h broziak
	1 bal. cukriky	1/2h štricha kaka
		1/2h mliek. špekuly
100g Margarita; 12 504	BALÍK D-55	2 ex. diurno koren
100g Zemschid Tandak	10h brav. masl	
100g sa m. mliek. masy	5h 6denj slany	
100g k. kaka, Kaca-	5h 1vrck. slany	
schering; 12 504		
100g, masl		
	BALÍK DVOJE ?	12h pomaranč

APL — 2435	10 kg. citrónar
Slovakia in Song	BALÍK OVOCIE 2 57
šofar za pamäti: No	150 kg. pomarančov
	20 kg. citrónar
	20 kg. cukru
	20 kg. ryže
	4 bal. slaneč. polievok

[illegible]

20 hal. slopč. polječky	aby evaie bolo innej d
2 hal. fuvary; gumy	ručen. Ovocie čadivany
1 kus briva fa. .. 20.00	od 1. septembra d. 4.
1 kus ručn. srihač	cebnra africkho p
	du: od 1. decembra d

tiež bez lekárskeho predpisu (receptu). Stačí, keď nám presne
aj pre informáciu.

ZAHRAŇČIA BEZ CLA, TELEVÍZIE, RÁDIA, AUTÁ A POD.
OD \$500.00 DO \$900.00.

FORM
Parcel No. _____ \$ _____

Name _____

Address _____

pláňové peňažné zásielky (TUZEN GIFT CERTIFICATE), ak

idite cez Vašu slovenskú a kresťanskú firmu,

EXPRESS SERVICE
DETROIT 11, MICHIGAN

